

รายงานสรุป

โครงการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ.

จัดโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา

ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

นายวัลลภ นาคบัว ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กล่าวรายงานการประชุมรับฟังความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ.

ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฏ์ วิศิษฏ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ประธานในพิธีกล่าวเปิดการประชุม
วิทยากร

๑. ดร.ศุภกิจ แยมประชา	รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๒. ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ	อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๓. นายวัลลภ นาคบัว	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

สรุปผลอภิปรายร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ.

จากการศึกษาแนวทางและสถานการณ์การจัดการข้อมูลประวัติอาชญากรรมของประเทศไทย การศึกษากฎหมายและการจัดการข้อมูลประวัติอาชญากรรมของต่างประเทศได้สะท้อนให้เห็นแนวคิดและ หลักการสำคัญเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรรมโดยอัตโนมัติและโดยการร้องขอ ระดับความผิดร้ายแรงของการกระทำความผิดที่ส่งผลต่อการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมของต่างประเทศ รวมถึงผลของการไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรมและบทกำหนดโทษ โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้นำข้อมูล จากผลการศึกษาดังกล่าวมาประกอบการยกร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. โดยมีสาระสำคัญ โดยสรุป ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการยกร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ.

การยกร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดเก็บและ การเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรรมที่ยังคงมีความไม่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งไม่มีการกำหนด หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ชัดเจนในการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม รวมถึงผู้พันโทษที่มีประวัติเคยกระทำความผิดไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็น ปกติ การยกร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จึงมีหลักการสำคัญเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูล ประวัติอาชญากรรมที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดในคดีอาญาโดยกำหนดให้สำนักงานศาล ยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการจัดการข้อมูลประวัติอาชญากรรมรวมทั้งกำหนดหลักการสำคัญ เกี่ยวกับการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมที่ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

"กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยของสําคกรโปรงใส (INACC Integrity Award)

ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)"

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. ประกอบไปด้วย ๗ ส่วนสำคัญ ได้แก่ บททั่วไป คำนียาม หมวด ๑ การจัดการประวัติอาชญากรรมและนายทะเบียน หมวด ๒ การเปิดเผยประวัติอาชญากรรม หมวด ๓ การไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรม หมวด ๔ บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑. **บททั่วไป** กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ให้ใช้บังคับแก่การใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรรม ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเก็บรวบรวมไว้ เพื่อการพิจารณาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

๒. **คำนียาม** กำหนดนิยามคำว่า “ประวัติอาชญากรรม” หมายความว่า ข้อมูลของบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดในคดีอาญา นิยามคำว่า “นายทะเบียน” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมและให้หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และนิยามคำว่า “หน่วยงานภาครัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รัฐสภา ศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การอัยการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หน่วยงานอิสระของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใดๆ รวมถึงการขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตด้วย

๓. **หมวด ๑ การจัดการประวัติอาชญากรรมและนายทะเบียน** กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีหน้าที่และอำนาจในการรวบรวม จัดเก็บ เปิดเผย ไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรม แก้ไขปรับปรุงประวัติอาชญากรรม ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และทันสมัยอยู่เสมอ จัดให้มีระบบรักษาความลับและความปลอดภัย รวมทั้งระบบป้องกันมิให้ประวัติอาชญากรรม ถูกแก้ไข ทำให้เสียหายหรือถูกทำลายโดยไม่ชอบหรือโดยไม่ได้รับอนุญาต พร้อมทั้งกำหนดให้นายทะเบียนคนหนึ่งทำหน้าที่จัดการประวัติอาชญากรรมและมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาคำร้องขอเปิดเผยหรือไม่ให้เปิดเผยประวัติอาชญากรรม โดยคำสั่งของนายทะเบียนให้เป็นที่สุด

๔. **หมวด ๒ การเปิดเผยประวัติอาชญากรรม** กำหนดให้สามารถเปิดเผยประวัติอาชญากรรม ต่อบุคคลผู้เป็นเจ้าของประวัติ หรือต่อหน่วยงานภาครัฐเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใดๆ รวมถึงการขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาต โดยให้ร้องขอต่อนายทะเบียน และกำหนดฐานความผิดที่ต้องมีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรม เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นซึ่งกระทำโดยเจตนา ช่มชู้นกระทำชำเรา กระทำอนาจารเฉพาะเป็นการกระทำกับเด็กอายุยังไม่เกินสิบแปดปี สีสอลามกอนาจารเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะเป็นการกระทำกับเด็กอายุยังไม่เกินสิบแปดปี ปล้นทรัพย์และชิงทรัพย์ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ฉ้อโกงประชาชน ความมั่นคงในราชอาณาจักร การก่อการร้าย ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเฉพาะการผลิต จำหน่าย นำเข้าและส่งออก ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปเป็นต้น

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Award)

ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)”

๕. หมวด ๓ การไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรม กำหนดห้ามมิให้มีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรม ในกรณี เช่น เจ้าของประวัติซึ่งได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินพ้นระยะเวลาห้าปีนับแต่ พ้นโทษตามคำพิพากษา และศาลมีคำพิพากษาในความผิดที่กระทำความผิดโดยประมาท ความผิดลหุโทษ ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือความผิดอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง รวมถึงให้เจ้าของประวัติมีสิทธิปฏิเสธถึงการมีอยู่ของประวัติอาชญากรรมของตนได้

๖. หมวด ๔ บทกำหนดโทษ กำหนดให้ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลและนำไปใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ประวัติอาชญากรรมของเจ้าประวัติอาชญากรรมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการ ตรวจสอบคุณสมบัติ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดีของศาล การดำเนินงานตาม กระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประการที่น่าจะทำให้เจ้าของ ประวัติเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องลงวางโทษจำคุกไม่ เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๗. บทเฉพาะกาล เพื่อให้การพิจารณาคำร้องขอเปิดเผยประวัติอาชญากรรมที่มีอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานที่มีประวัติอาชญากรรมดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องเป็นการเปิดเผยใน กรณีเจ้าของประวัติมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดในคดีอาญา

นายอดิเทพ บัวกระสินธุ์

นิติกรชำนาญการ กองพัฒนาระบบการบังคับคดี
และประเมินราคาทรัพย์สิน

ผู้รายงาน